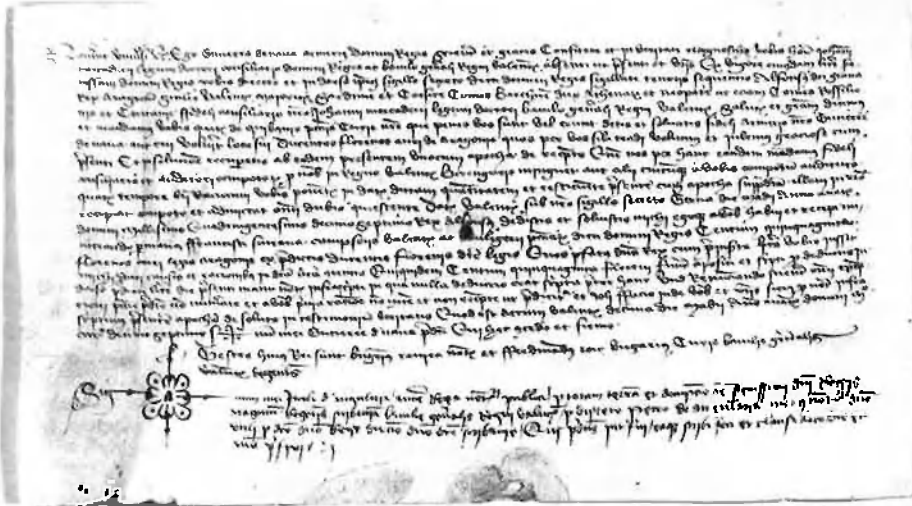

Sense notícies de l'època

Un document de 1417 es troba en parador desconegut des que va eixir de l'Arxiu del Regne per mostrar-se a l'exposició 'Ausiàs March i el seu temps'. Després de quasi un any del seu robatori o pèrdua, les institucions continuen sense donar una explicació.

ARXIU DEL REGNE DE VALÈNCIA

El document perdut es trobava en bon estat i, encara que el seu valor econòmic no era massa alt, sí que tenia un evident interès històric. Totes les recerques han estat, de moment, infructuoses.

La pèrdua d'un document del segle XV durant l'exposició "Ausiàs March i el seu temps" encara intriga molta gent. Els dubtes al voltant del seu parador no exclouen cap possibilitat però el fet és que des que l'escrit va eixir de l'Arxiu del Regne de València cap al Museu de Belles Arts, seu de l'exposició, ningú no l'ha tornat a veure.

El document en qüestió es tracta d'una àpoca, un rebut a favor del batlle general del Regne de València, Joan Mercader, atorgat per l'armer reial Gutierre de Nava. Està escrit en llatí, amb lletra gòtica cursiva catalana, i signat pel notari Jaume d'Argensola. Es trobava en bon estat i, encara que el seu valor econòmic no era massa elevat, unes 45.000 pessetes segons els especialistes, sí que tenia interès històric.

L'única certesa és que del 13 d'octubre al 30 de novembre de 1997 —dates de l'esmentada exposició— el pergami no va mostrar-se al públic. Tot fa pensar que es va perdre durant el muntatge. De fet, així que se'n va constatar la desaparició, es va escorcollar tot el material per comprovar que no s'havia traspaperat. Totes les recerques, però, van resultar infructuoses.

D'aleshores ençà, tan sols s'ha informat de l'incident a les institucions competents, inclosa la policia. Tot i que els implicats troben inversemblant la hipòtesi del robatori, es va presentar una denúncia davant de la Brigada de Patrimoni de la Policia Judicial. Fins i tot, la Interpol n'està al cas.

Els actes commemoratius de l'any Ausiàs March van ser coordinats per Eduard Mira, qui des

d'aquest any dirigeix l'Institut Cervantes a Nàpols. En una visita recent a València, Mira assegurava que desconeixia l'incident, alhora que delegava gairebé tota la responsabilitat en la comissària de l'exposició, Angelina García, ja que era l'encarregada de la part documental en què estava inclosa l'àpoca. Angelina García, a qui hem preguntat sobre l'incident, ha declarat que no troba motius per a tanta preocupació: "s'ha perdut, com podria haver-se perdut qualsevol dels centenars de documents que hi havia, però no té gaire importància, era un simple pagaré. Amb les coses tan greus que passen, no entenc aquest neguit".

L'exposició commemorativa de l'Any Ausiàs March va muntar-se del 9 al 12 d'octubre de 1997. Durant aquests dies, cap representant de correus de l'Arxiu del Regne va aparèixer al Museu de Belles Arts. A poques hores de la inauguració, Angelina García va encarregar-se d'obrir les caixes en què hi havia el material per a l'exposició. García tornava cap a casa a les sis del matí del dia 13. L'exposició, però, no estava completa.

El dia 14, un dia després de la inauguració, els responsables de correus de l'Arxiu del Regne van fer una revisió en què van detectar que faltava un dels quaranta documents cedits. Els muntadors, ja habituals en moltes de les mostres organitzades per la Generalitat Valenciana, van revisar totes les deixalles i els llibres per comprovar que no s'havia traspaperat. Automàticament va informar-se el

Ministeri de Cultura, propietari del material de l'Arxiu del Regne. Un seguit d'informes, fets per la Conselleria de Cultura, per l'Arxiu del Regne i pel mateix Ministeri, ignoraven on es trobava el pergami.

Un cop clausurada l'exposició, Angelina García va recercar per tot una altra vegada. El destret continuava. L'època no apareixia enlloc. Des d'aleshores, ningú no ha pogut traure'n l'aigua clara.

Carlos López, que llavors era al capdavant de l'Arxiu del Regne i ara dirigeix l'Arxiu de la Corona d'Aragó, no detectà cap errada atribuïble a la institució a què pertanyia: "la nostra responsabilitat acaba on comença la dels organitzadors de l'esdeveniment. Havíem de fer el préstec i controlar-lo, i això vam fer, vam dur els documents i els vam emmagatzemar, a més de fer les revisions tradicionals per controlar que tot anava correctament". La seua hipòtesi explica que "potser va barrejar-se amb documents d'unes altres fonts i després ja no el van trobar". No creu que l'absència de membres de l'arxiu que ell dirigia fóra motiu per a aquest desenllaç, ja que "no són imprescindibles els representants de correus quan s'obre el material cedit".

Consuelo Ciscar, directora general de Patrimoni Cultural, confirma que del 9 al 12 d'octubre, quan es muntava l'exposició, "cap membre de l'Arxiu del Regne hi va passar; el dia 12 Angelina García va obrir les caixes". Ciscar també vol llevar importància al

ARXIU RAFA GIL

El pergami desaparegut no va arribar a mostrar-se al públic en l'exposició realitzada al Museu Sant Pius V. Tot fa pensar que aquest document es va perdre durant el muntatge.

Les institucions miren de traure ferro a la pèrdua d'un document del XV durant una exposició dedicada a Ausiàs March.

cas: "Hem fet 240 exposicions, amb nombrosos documents, i mai no ha passat res. Com que l'època no tenia massa valor no s'ha comentat."

Aquesta cursa contra rellotge, que va concloure el mateix matí de

la inauguració, potser va provocar que el document s'extraviara. Molts han criticat la manera de fer aquesta exposició d'Ausiàs March, sense consultar grans experts en la figura del poeta i d'una manera atrafegada, a causa de les presses per inaugurar-la. Encara que el conjunt de l'exposició va agradar, tot va coordinar-se a corre-cuita. Angelina García, per la seua banda, assegura que totes les exposicions es fan ràpidament i aquesta no en va ser una excepció, i també esmenta raons polítiques per explicar la investigació periodística oberta per diversos mitjans de comunicació valencians: "Ara és moda fer llenya de tot perquè ja són a prop les eleccions." Al capdavant, García assumeix la seua relació amb la pèrdua.

Victor Maceda

Els castells catalans

Obra, ja clàssica, que documenta amb profunditat i rigor tots i cadascun dels castells catalans, i també, en comentaris marginals, refereix les fortificacions assimilables: torres, cases fortes...

Volums disponibles: I, II, III, IV i V.

R. Dalmau, editor

ASSOCIACIÓ LLENGUA NACIONAL

Associació que té per finalitat principal contribuir al bon ús de la llengua catalana, afeymant-la i difonent-la en tots els àmbits dels Països Catalans a través de la revista Llengua Nacional

- Soci numerari:** quota anual: 6.000 pessetes
- Els socis gaudeixen d'una sèrie d'avantatges.
- Subscriber protector:** preu anual 3.000 ptes.
- Subscriber regular:** preu anual: 1.800 ptes.

Associació Llengua Nacional
Bústia postal 24057
08080 BARCELONA

Telèfon: 93 456 88 79
Correu electrònic:
rsangles@intercom.es

Llengua Nacional

